

Jubilerande Mälarpromiler

Mälaren har sina egna klassiska båtar. En skara smäckra segelbåtar i storlekarna 15, 22, 25 och 30, graderade efter kvadratmeterytan på krysstället. De skapades med en strävan att göra seglingen tillgänglig även för dem utan svällande plånbok och efter nära 100 år skänker de fortfarande ägarna njutning. Text: Stefan Iwanowski Arkivmaterial: Iwanowskis arkiv

DET BÖRjade MED att Mälarens Seglarförbund beslöt ta fram en billig segelbåt som skulle lämpa sig för kappsegling såväl som för familjesegling. Furu istället för dyr mahogny i skrovet, dukat däck och järnköl, samt att alla båtar skulle byggas enligt samma ritning skulle förenkla och hålla nere kostnaderna och samtidigt göra att båtarna skulle kunna kappseglas på rättvisa villkor. Detta blev Sveriges andra entypsbåt, efter Stjärnbåten.

Den konstruktionstävlan som utlystes 1929 resulterade i att den då flitigast anlitade konstruktören av segelbåtar – i synnerhet skärgårdskryssare – Gustaf Estlander, fick uppdraget. De

ritningarna han levererade 1930, visade en smäcker skapelse som i stort sett var en modifiering av en B22 skärgårdskryssare.

M22:an blev snabbt populär och de första tio åren byggdes omkring tio båtar årligen, varav många var amatörbyggda. Det första exemplaret, med det fyndiga namnet Emmett, finns bevarat i Sjöhistoriska Museets samlingar.

DENNA KLASSIKER HAR rykte om sig att vara väldigt välseglande och rolig och kan lätt seglas av två personer.

Ganska snart efter M-22:ans etablerats kom synpunkter om att den var i minsta laget för lite längre vistelser ombord, så

Mälarens Seglarförbund förberedde för en större båt. Tanken var att Estlander även skulle fått det uppdraget, men han avled tragiskt nog i slutet av 1930. En konstruktionstävlan utlystes, men inget av förslagen gillades. Istället blev det hans lärjunge, Lage Eklund (som senare även ritade Neptunkryssaren) som kontaktades.

1933 presenteras den av Lage Eklund ritade M30 som fick en önskestart genom att Norges seglingsintresserade, dåvarande kronprins, Harald, var med vid M30:ans regattapremiär på Ekoln söder om Uppsala och lovordade den vackra nykomlingen. När den båtintresserade grevinnan Ebba Bonde senare beställde det

första exemplaret från Kungsörs Båtbyggeri, gav det extra skjuts. Fram till 1960-talet byggdes 91 båtar och därefter ytterligare ett trettiotal båtar i plast.

När Ekolns Segelsällskap och Segelsällskapet Aros lämnade in en motion till Mälarens Seglarförbunds årsmöte 1946 var önskemålen som tidigare en familjevänlig kappsegelare, men nu med tillägget att den skulle vara lätt att amatörbygga. Oscar Schelin vid Kungsörs Båtvarv, som byggt många Mälarbåtar, funderade och byggde sedan på eget bevåg en probvåt. Den vann gillande och konstruktören Erik Nilsson, Oscars vän, omvandlade skisserna till konstruktionsritningar.

M25 kunde sedan köpas som

Till M25:ans byggsats följde en mycket utförlig byggbeskrivning.

Släktskapet med skärgårdskryssarna är tydligt.

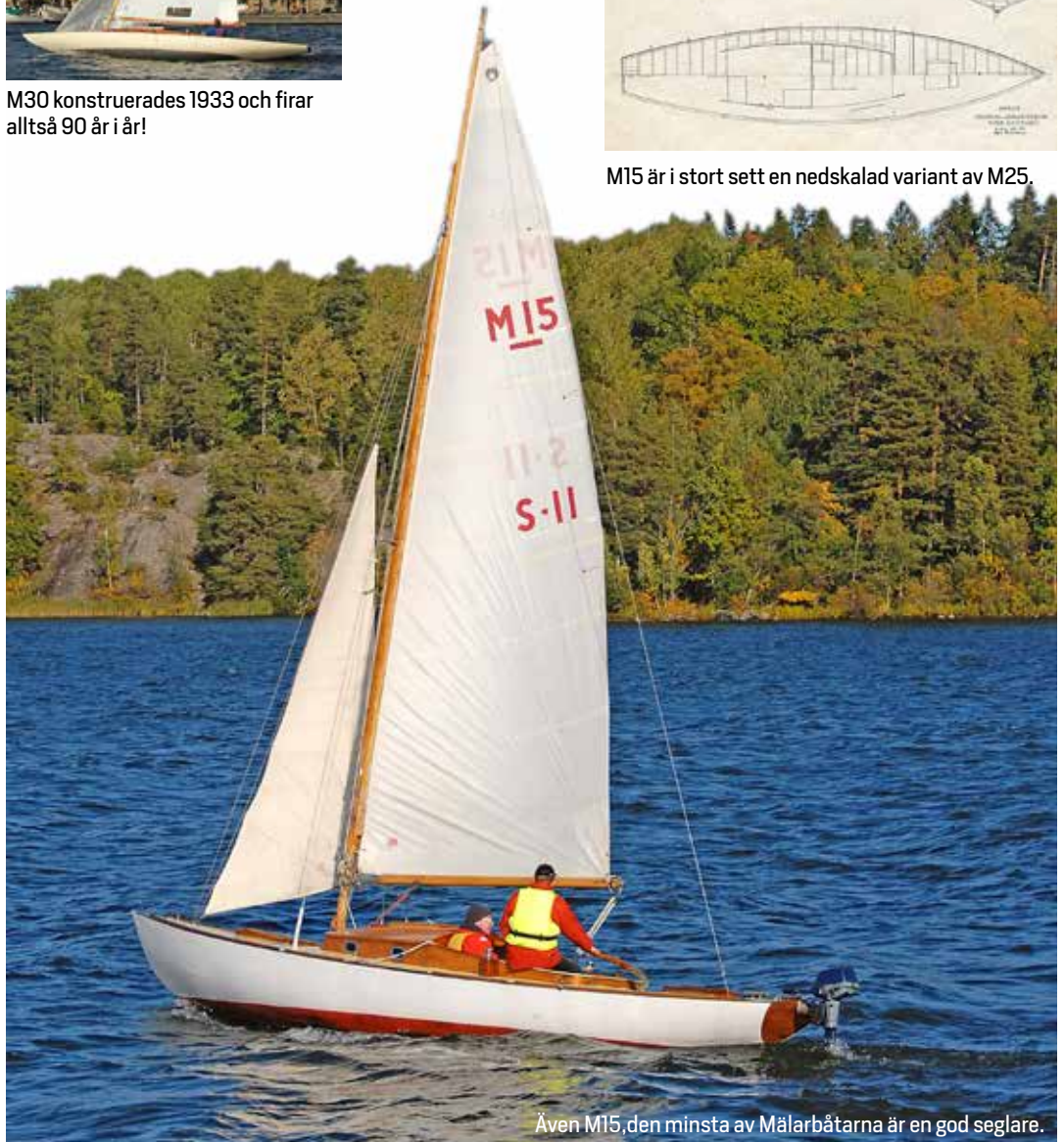
M30 konstruerades 1933 och firar alltså 90 år i år!

komplett byggsats för 3 300 kronor (inklusive nitar, brickor och skruvar). En byggbeskrivning publicerades även i tidningen Till Rors 1947. För den som kunde göra mycket själv, erbjöds även lösa byggdelar och den som ville kunde köpa en helt färdigbyggd båt för 7 500 kr.

Namnet var lustigt nog inte självklart, utan blev föremål för en tävling med 30 kronor i prispotten.

MINSTINGEN I GÄNGET härstammar även den från Oscar Schelins tankeverkstad. Han ville skapa en s.k. juniorbåt, alltså en liten, billig och enkel båt att börja sitt seglingsliv med. Även den skulle kunna säljas som byggsats.

Tankarna omsattes i ritningar av Oscars son Per, och har stora likheter med M25:an, men är drygt två meter kortare. Oscar presenterade båten för Mälarens Seglarförbund som antog den som entypsbåt 1953 – alltså 70-års jubileum i år! M15 är i alla avseenden minst i klassen, såväl i mått som i mängd. Får du tag på den är den sällsynt och (liksom alla Mälarskutor) väl värd att vårda och bevara. ☺

M15 är i stort sett en nedskalad variant av M25.

Även M15, den minsta av Mälarskutorna är en god seglare.

Fakta Mälarskutorna Plast

Dessa klassiker är ju traditionellt byggda i trä, men klasserna M22 och M30, som kappseglas mest, finns faktiskt även i plast. Båda är dessutom byggda så att de kan kappsegla på lika villkor med sina träkamrater.

Spinnaker

Endast de två senaste M-båtarna, M15 och M25, får föra spinnaker under kappsegling.

Mer om Mälarskutorna

Mälarskutförbundet informerar om både båtar och evenemang på www.m-batsforbundet.se

Tidningen M-båten som ges ut av Mälarskutförbundet

"M-båtarna – Mälarens vinthundar" En bok med hela historiken om MälarskutfloTTan. Pris 250 kr beställs via www.m-batsforbundet.se

Mälarskutorna

Typ	Konstr. år	Mått	Konstruktör	Byggda
M22	1930	9,50 x 1,80	Gustaf Estlander	137
M30	1933	11,50 x 2,06	Lage Eklund	120
M25	1947	10,00 x 2,10	Erik Nilsson/Oscar Schelin	65
M15	1950	7,93 x 1,81	Oscar och Per Schelin	16

